

lépnek színpadra, mint kész jelle-
mek; nem fejlődnek, nem küzdenek,
csak beteljesedik fölöttük a végtet s
kielégül a nagy érzés, mely fel-
oldásra várt: a rideg kalmár fele-
ségre szerelmes, cirógató melegség
után áhítozik s maga hívja fel az
előkelő lovagot; midőn a férj belép
s a kis szobában halálos párbajra
készülnek, gvötrődve biztatja szerel-
mesét, hogy ölje meg az oktondi kal-
márt; majd, midőn szerelmese elesik,
ugyanazzal a vágyódással férje nyá-
kába borul, mert nála találta meg,
amit keresett: az erőt és szerelmet.
E drámai forma alapjában inkább
lírai, mint drámai s több benne a
művészet és fantázia, mint az élet.
Az elfinomodott, csak dekoratív hal-
tásokra törekvő dialógusok ön-
magukban szépek, de drámailag leg-
többször üresek és érdektelenek.
Nyelvük csodálatos színekben pom-
pázó, dallamos, hangulattal teli, re-
ményt, vágyódást és kétségbeesést
egyformán tükröző, de önmagáért
való, pusztá ornamens. — E kere-
settséget és jellemzésttechnikát érez-
tetik a *Szent parázna* hézagos töre-
dékei is. (A császár leánya meg-
kívánja a szent remetét is, elcsalja
barlangjából, de aztán maga meg-
tér, míg a barát nem tud többé sza-
badulni a csábító gyönyörtől.) —
Wilde dússzínű, buja stílusát, az im-
presszionista parnaszian-lírák stili-
zált képeit Kosztolányi Dezső nagy
művészettel reprodukálja.

Müller Lipót.

Ütlemlekek Olaszországból. *Írta:*
Dr. Török Pál. (Győr, 1923. 72 l.) Egy
tanulmányi kirándulásnak eleven,
diákos humorral és éber, fürkésző
szemre valló szemléletességgel meg-
írt rajza ez a kis füzetek. Lóczy La-
jos, az elhunyt kiváló geológus,
Cholnoky László és Kövesligethy
Radó vezetésével 1907 márciusában
járt Olaszországban az az egyetemi
hallgatókból álló társaság, melynek
szerző is tagja volt. De az a 16 esz-
tendő, mely száz másnak a súlyától
roskadozva dübörgött el azóta fe-
jünk felett, mintha mitsem koptatott
volna le a képek színeségéből és a
hangulat derűjéből. A tenger és a
tűzhányó, valamint e két természeti
tényezőnek Itália egész földrajzi,
történelmi és állami alakulására való
döntő jelentősége: ezek alkották a
tudományos vizsgáldás tárgyát és

tanulságait. Az igazi tudomány ere-
jét és egészséges módszerét érezzük
és látjuk a tudós Lóczy professzor-
nak nagy szeretettel megrajzolt
alakjában, akinek fejtegetései nyo-
mán a tengermésások, a földtürem-
lések, a látvamezők életet és értelmet
nyernek s megnyílnak azon eleven
források, melyekből a földnek, a tör-
ténelem talajának tudományos ismerete
folytán a népek életének igazi
megértése is fakad. Íme, mikor a kis
csapat hazafelé tartva áthalad So-
moggy hatalmas ugarföldjein, a szer-
zőben a magyar cselekvés óhaja
kezd zibongani, hogy minden tal-
palatnyi magyar földet is úgy föl-
keressen a munkás kéz, akár a sűrű
lakosságú olasz föld minden meg-
művelhető zugát. Boldog órák szép
emlékeken szól hozzánk ez a rö-
vidke rajz, de mély és értékes élmé-
nyeket is tükrözött, melyek a ta-
nulni vágyó ifjúság szívébe gyöke-
reztek bele: mily drága és nemes
gyümölese annak a fennkölt szellem-
ből fakadt adománynak, mellyel
néhai Semsey Andor ezt a tanul-
mányi kirándulást megvalósítani se-
gítette. — ós —

Két új olasz füzet Petőfiről. Az
egyiket Umberto Norsa, Petőfi is-
mert olasz fordítója írta és Rómá-
ban, a „Profilo“ című vállalatban
adta ki; a másiknak szerzője Bydes-
kuty Sándor (Fiume, 1923). Mind-
két munkácska derekasan hozzájá-
rul ahhoz, hogy Petőfi ismeretét
terjessze Olaszországban. Norsa és
Bydeskuty füzei — mint a kül-
földi Petőfi-könyvek legnagyobb
része — elsősorban biográfiát akar-
nak adni. Az első bő versidézetei-
vel és Petőfi költészetének rövid
esztétikai méltatásával igyekszik
a magyar költő lelkét és szépsé-
geit az olvasó előtt föltárni, az
utóbbi a magyar forradalom tör-
ténétét mondja el részletesebben és
inkább Petőfi politikai meg haza-
fias költészetével foglalkozik. A
„szabad Magyarország fia“ dedi-
kálja ezt a könyvet Torino városá-
nak, melynek „nemes és nagylelkű
polgárai a magyar szabadságharc
száműzötteit keblükre ölelték“. By-
deskutyval legföljebb abban nem
értünk egyet, hogy Petőfi az „egyet-
len tősgyökeresen magyar költő“;
Umberto Norsával meg abban nem,
hogy Petőfi az „első nagy magyar